

§ 219   Region Västerbottens delårsrapport per augusti 2020
RS 1343-2020**Sammanfattning**

Delårsrapport per augusti 2020 har sammanställts. Delårsrapporten är regionstyrelsens andra uppföljningsrapport för året till regionfullmäktige.

Av rapporten framgår att perioden har präglats av den globala pandemin som inträffat en bit in på verksamhetsåret. Pandemin har tvingat organisationen att snabbt styra om och omprioritera inom verksamheterna.

I regionplan har tolv mål riktats till styrelser och nämnder och den samlade prognosen är att fyra mål kommer uppfyllas, samtliga inom målområdet jämlik och attraktiv region. Prognosen är att övriga sju mål kommer uppfyllas delvis och ett mål inte kommer uppfyllas.

Prognosen för år 2020, efter andra tertialet, är ett negativt resultat på 483 miljoner kronor och bedömningen är att regionen inte kommer att uppnå det finansiella resultatmålet. Prognosticerat balanskravsresultat visar på ett underskott om 96 miljoner kronor och ska i enlighet med kommunallagen återställas inom tre år.

I omställningsarbetet för att nå en budget i balans har verksamheten inför år 2020 identifierat åtgärder på 225 miljoner kronor. Den samlade effekten efter augusti månad uppgår till 100 miljoner kronor vilket motsvarar 67 procent av plan till och med augusti.

Den pågående pandemin har påverkat förutsättningarna att klara åtgärderna då verksamheten har fått ställa om för att hantera och förbereda sig på ett stort inflöde av patienter med covid-19.

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår att regionstyrelsen beslutar:

Delårsrapport per augusti 2020 fastställs.

Arbetsutskottet föreslår att regionfullmäktige beslutar:

Delårsrapport per augusti 2020 godkänns.

Beslut

Delårsrapport per augusti 2020 fastställs.

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar:

Delårsrapport per augusti 2020 godkänns.

Protokollsanteckning

Nicklas Sandström (M), Åsa Ågren Wikström (M), Ewa-May Karlsson (C), Håkan Andersson (C), Hans-Inge Smetana (KD) och Carin Hasslow (L) lämnar en protokollsanteckning som biläggs protokollet.

Beslutsunderlag

- §208 Region Västerbottens delårsrapport per augusti 2020
- Patientnämnden, delårsrapport per augusti 2020
- Regionala utvecklingsnämnden, Delårsredovisning per augusti 2020
- Hälso- och sjukvårdsnämndens delårsrapport per augusti 2020
- Folkhögskolestyrelsen. Delårsrapport per augusti 2020
- Gemensam måltidsnämnd. Delårsrapport per augusti 2020
- Kostnämnden, delårsrapport per augusti 2020

Protokollsanteckning

Regionstyrelsen 27 oktober 2020

Delårsrapport 2

Delårsrapport 2 speglar hur regionens verksamhet och ekonomi har utvecklats under 2020 fram till augusti i förhållande till fastställd budget och regionplan. Allians för Västerbotten vill även detta år framhålla den insats som personalen har gjort, inte minst utifrån den stora omställning och ökade arbetsbelastning som coronapandemin orsakat.

Alliansen är mycket oroad över den ekonomiska situation som Region Västerbotten befinner sig i. Situationen är på inget sätt ny. Det samlade underskottet i sjukvården är 1806 miljoner kronor för åren 2011-2019. Prognosen för år 2020 visar även det på ett fortsatt underskott. I Sveriges kommuner och Regioners ekonomirapport framgår att Region Västerbotten är den enda regionen i landet som inte bedöms klara att nå ett överskott i sin verksamhet för år 2020. Prognosen för helåret 2020 bedöms till ett samlat underskott på 483 miljoner kronor. Vilket i jämförelse med andra regioner är sämst i hela landet. Alla andra regioner prognostiserar ett överskott i verksamheten.

År 2019 hade sjukvården 483 mkr högre kostnader än budget. Regionen räddas åter igen av att börsen har gått bra. Sammantaget för år 2020 finns ett strukturellt underskott på 580 mkr. Det är den ryggsäck som vi har att bära med oss. Balanskravsresultatet var 333 mkr vilket är pengar som regionen bör återställa inom tre år. Det går inte längre att blunda för verkligheten att regionen har kraftiga problem med ekonomin. Effekten av de åtgärdsprogram som har vidtagits har en allt minskad effekt.

För att klara av de framtida pensionsutbetalningarna behöver regionen öka avsättningen till pensionsförvaltningen med 2 miljarder kronor de kommande åren. Ur ett nationellt perspektiv har regionen den högsta pensionsskulden per invånare. Investeringsbehoven är stora, på grund av eftersatt underhåll och behov av moderna och funktionella lokaler för vården. Nödvändiga investeringar för att utveckla vården och klara kompetensförsörjningen långsiktigt. Det är lätt att tänka som medborgare att en skattehöjning är den enkla lösningen. Redan idag har länets kommuner rikets högsta skattesatser. Det gör att utrymmet att höja regionens skatteuttag är marginellt. Ska regionen fortsatt vara konkurrenskraftig och locka nya medborgare, företag och etableringar vilket är absolut nödvändigt, kan inte det samlade skattetrycket vara avsevärt högre här än i övriga regioner. Ett allt för högt skattetryck hotar arbetstillfällena och det är bara genom fler arbetade timmar som vi kan klara av att finansiera välfärden.

Den strukturjusterade kostnaden, där hänsyn tagits till geografi och befolkningsstruktur, för hälso- och sjukvården uppgick 2019 till 26 774 kronor per invånare. Det är en kostnad som är 1442 kronor högre per invånare än rikets genomsnitt vilket totalt blir 386 miljoner kronor i

högre kostnad. Kostnaden per DRG-poäng i specialiserad somatisk vård är högre för länets sjukhus än för genomsnittet av jämförbara sjukhus. Västerbotten redovisar en lägre konsumtion än riket för vårdkontakter i primärvården. I den specialiserade somatiska slutenvården, som under ett antal år varit i fokus, redovisar Västerbotten fortsatt högre konsumtion än riket i genomsnitt.

För att klara dagens och framtidens behov av hälsa, vård och utveckling är det viktigt att regionen har en ekonomi som är långsiktigt hållbar. Lösningen att gå på gång skjuta till nya skattemedel utan reformer är inte hållbar. Trots upprepade skatthöjningar under 2000-talet får inte majoriteten bukt med de problem som sägs lösas med att tillskjuta allt mer resurser genom höjd skatt. Organisations- och ledarkultur behöver utvecklas så att den bygger på att alla tar ansvar för överenskomna mål, gör nödvändiga prioriteringar och arbetar med ständiga förbättringar. Alla ska följa överenskomna bemanningsmål som motsvarar budget. Uppföljning ska ske månadsvis och vid avvikelse ska ytterligare åtgärder tas fram.

Förtydligade av att finansieringsprincipen gäller för samtliga nivåer i organisationen måste inskräpas. Vilket innebär att beslut om nya satsningar måste följas av beslut om finansiering. Vid större investeringar måste det även till politiska beslut. Även prioritering av verksamhet måste tydliggöras och inledningsvis behöver verksamhet omprioriteras genom att bland annat minska antalet nya initiativ. Vissa pågående initiativ bör pausas eller avslutas. Den medicinska utvecklingen av både nya läkemedel, medicinska metoder och hjälpmedel gör det möjligt att behandla allt fler och äldre patienter. Det är en mycket positiv utveckling som dock medför kraftigt ökade kostnader. Det är speciellt utmanande för en liten region som Västerbotten med ett stort uppdrag med högspecialiserad vård för den norra sjukvårdsregionen samtidigt som universitetssjukvården behöver investera i avancerad medicinteknisk utrustning.

Kärnverksamheten måste prioriteras och vissa andra uppdrag kan förändras. Den ekonomiska styrmodellen med anslagsbudget har nått vägs ände i Västerbotten utifrån nuvarande utformning. Budgeten styr idag inte verksamheten och det saknas incitament för verksamheten att hålla budget. Det finns flera faktorer till det, ett exempel är att verksamheter som håller budget inte belönas för det. Därför vill Alliansen utreda en ny ekonomisk modell där incitamentsstrukturer och mer lokal styrning och ansvar av verksamheten bör vara en del. Först då går det att utkräva ansvar. Vidare behöver modellen för ekonomistyrning nå högre grad av prestationsbaserad ersättning. Inom den modellen ska verksamheterna inom primärvård och slutenvård få behålla 80 procent av sitt överskott. Alla verksamheter ska årligen beredas möjlighet att inför nämnden redogöra för sina utmaningar och arbetet med att klara detta inom tilldelad budget. Inte nog med att ekonomin har skenat de senaste åren vårdköerna vuxit. Coronapandemin förvärrade dessutom situationen ytterligare. Vi har en vårdskuld att hantera.

Arbetet med översyn av lokaler behöver utvecklas ytterligare för att åstadkomma mer resurseffektiva lokaler. Därför behövs en översyn av regionens lokaler med utgångspunkt att kunna avyttra, riva och ta in externa hyresgäster som har samband med vård. Till det behöver även en ny hyresmodell knytas där lokalkostnaderna finns med i verksamheternas budgetar. Detta för att varje berörd verksamhet ska ta ett större ansvar för sina lokaler och därmed kunna frigöra resurser och effektivisera lokalnyttjandet. Psykiatrin som finns lokalt i länet bör flytta intill sjukstugorna. Samordning av lokaler även för folktandvården bör prioriteras.

Vi delar inte majoritetens beskrivning att vidtagna åtgärder är tillräckligt för att vända ekonomin, så särskilt i Hälso- och sjukvårdsnämnden. Det krävs kraftfulla åtgärder för att vända denna utveckling. Vi har lagt förslag om att förbättra vårdkedjorna så att patienter slipper skickas runt i systemet till höga kostnader och stort lidande för den enskilde. Vi vill också stärka primärvården och införa en fast läkarkontakt med tillhörande vårdteam. En stärkt primärvård bidrar till bättre vård till en lägre kostnad och minskar onödiga och dyra sjukhusvistelser.

Vi har även föreslagit en ny ekonomisk styrmodell där fler av besluten ska fattas av de närmsta cheferna, mer självstyre för sjukhusen, fler vårdval, såväl som satsningar på primärvården som på sjukhusen samt på våra medarbetares arbetsmiljö. Vården ska organiseras runt patientens unika behov med vårdkedjor som håller ihop för att undvika dyra lösningar till en sämre kvalitet för patienten. Dessutom krävs ett ständigt arbete med att minska vårdskador samt minimera kvalitetsbrister.

Utvecklingen måste vändas. Från Alliansen i Region Västerbotten är vi bekymrade över den avsaknad av krisinsikt som finns hos de styrande partierna i S, V och MP. Vi ser de ekonomiska utmaningar som finns på kort och lång sikt. Utmaningar som tyvärr bara förvärrats under den senaste mandatperioden. Allt detta är utmaningar kräver åtgärder omgående. Då krävs politisk förändringskraft och en vilja att utveckla och förbättra sjukvården. Ett grundproblem är att maktinnehavet med 40 år av rött styre har lett till en avsaknad av idéer och brist på vilja och förmåga att pröva nya lösningar. Det krävs ett nytt ledarskap med nytänk och ny kraft i Region Västerbotten!

Nicklas Sandström (M)
Regionråd i opposition

Ewa-May Karlsson (C)
Gruppledare

Carin Hasslow (L)
Gruppledare

Hans-Inge Smetana (KD)
Gruppledare

Allians för Västerbotten